

”

”Det dyker upp en mängd nya IT-stöd just nu. Skillnaden mot förr är att de kommer underifrån – med ett avstamp utifrån skolornas faktiska behov.”

BILD: ISTOCK

Lättare styra skolan med rätt IT-stöd

■ Skolans mål- och verksamhetsstyrning kan förbättras radikalt med rätt typ av IT-stöd. Det visar erfarenheterna från flera svenska kommuner. Men systemen måste anpassas till lokala behov och förutsättningar för att de ska fungera i längden.

TEXT: TOBIAS HAMMAR

Skolans förutsättningar för långsiktigt kvalitets- och styrningsarbete förändrades radikalt när kommunaliseringen av skolan genomfördes för 20 år sedan. Då gick skolan från att vara en regelstyrd, statlig angelägenhet till en målstyrd verksamhet med kommunerna som huvudman.

STUDIER HAR VISAT att omställningen medfört att rektorernas ”dubbla” uppdrag, från både stat och kommun, gjort många rektorer betydligt mer stressade än förr.

– Det är ett dilemma att alldeles för många kommuner inte har styrt sin skolverksamhet. Snarare har man decentraliserat ut allting till självstyrande enheter och skolor, och sedan har dessa skolor tvingats att konkurrera med varandra. Det vi ser är

dock att kommuner som tagit ett helhetsgrepp om sin skolverksamhet, med ett tydligt politiskt ansvar för skolans kvalitet och utveckling, lyckats betydligt bättre än de där allt ansvar läggs på rektorerna, säger Per-Arne Andersson, chef för avdelningen för lärande och arbetsmarknad på Sveriges kommuner och landsting, SKL.

En integrerad del av ett fungerande ”helhetstänk” är också att skolan får ett bra IT-stöd som anpassats till lokala förutsättningar och arbetssätt. På senare år har en rad specialiserade IT-stöd dykt upp på marknaden som gett skolan tillgång till helt nya verktyg för sin verksamhetsstyrning.

– Det dyker upp en mängd nya initiativ just nu. Skillnaden mot förr är att de kommer underifrån – med ett avstamp utifrån skolornas faktiska behov, säger Per-Arne Andersson.

EN KOMMUN SOM märkt IT-stödets uppenbara fördelar är Hofors, där rektor Anders Bjerned varit ansvarig för att anpassa kommunens befintliga styrningsverktyg Stratsys till skolan. Systemet togs fram för ett knappt år sedan, och efter ett antal inledande modifieringar är det nu i full gång bland kommunens rektorer.

– Vårt allra viktigaste kvalitetsarbete görs ute i skolor och arbetslag. Men med Stratsys har vi fått ett enklare, mer transparent och effektivt sätt att styra verksamheten. Nu kan vi styra och följa upp både våra statliga och kommunala mål i ett och

samma system, säger Anders Bjerned, och fortsätter:

– Den stora fördelen med det är vi får en öppen plattform, där det är lätt att se skillnader mellan olika enheter och där skolchef och kommunpolitiker fortlöpande kan gå in och se hur verksamheten fortskrider.

OCKSÅ JÄRFÄLLA KOMMUN har vunnit på att införa ett nytt IT-stöd. Kommunen lät för ett antal år sedan fem olika leverantörer leverera in var sin prototyp anpassad till kommunens sätt att arbeta. Efter lång betänketid fastnade man för systemstödet Hypergene.

– Det har fungerat väldigt bra. Vi har lagt in grunduppgifter som rör ekonomi, personal, betyg och elevuppgifter, i systemet. Våra rektorer och intendenterna använder det nu i sin kvalitetsredovisning och i sitt arbete med att göra budget och prognoser, säger **Erika Larsson**, stabschef för barn- och ungdomsförvaltningen i Järfälla, och tillägger att just lättillgängligheten är systemets stora fördel:

– Nu har vi många av de uppgifter vi behöver i ett och samma system. Och våra användare har haft relativt lätt att till sig det eftersom det är så intuitivt. ●

Per-Arne Andersson.

BILD: SKL